

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 ноември 2022 г.
(OR. en)

15178/22

RESPR 42
FIN 1258
ECOFIN 1226
ENV 1199
CLIMA 627
FISC 233
UD 264
ENER 627
TRANS 737
AGRI 671
COMPET 946

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Делегациите
Относно:	Доклад на председателството относно новите собствени ресурси

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие със заключенията на Европейския съвет от 17 – 21 юли 2020 г.¹.

Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г.² (МИС) предвижда да се работи за въвеждането на нови собствени ресурси, които следва да наберат сума, достатъчна за покриване на равнището на общите очаквани разходи за погасяване на главницата и лихвите по заетите средства, които да бъдат използвани за разходите, посочени в член 5, параграф 1, буква б) от Решението за собствените ресурси (NextGenerationEU, частта относно безвъзмездните средства). С МИС се установява и пътна карта за въвеждането на тези нови собствени ресурси и се предвижда Съветът да проведе обсъждане по първоначален пакет от собствени ресурси най-късно до 1 юли 2022 г., с цел те да бъдат въведени до 1 януари 2023 г.

В този контекст през декември 2021 г. Комисията представи предложение за изменение на Решението относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз³, което ще включва три нови собствени ресурса на база системата на ЕС за търговия с емисии, механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и реформа на международната рамка за корпоративно данъчно облагане.

Предложенията за преразглеждане на Решението за собствените ресурси (РСР) бяха представени през декември 2021 г., а свързаните с тях регламенти за прилагане (предложенията относно предоставянето на нови собствени ресурси, мерките за прилагане на системата на собствените ресурси) на 14 март 2022 г., като оттогава насам подготвителните органи на Съвета работят по тези предложения. Същевременно е ясно, че обсъжданията могат да приключат едва след като бъдат приети секторните предложения за инструментите, които следва да генерират допълнителни приходи.

Като част от пакета „Подготвени за цел 55“ на 14 юли 2021 г. Комисията публикува законодателни предложения относно механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите⁴ и за преразглеждане на системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ)⁵. През първата половина на 2022 г. Съветът постигна общ подход по тези два секторни регламента. През юли 2022 г. чешкото председателство започна преговори с Европейския парламент относно механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и относно преразгледаната СТЕ на ЕС.

¹ док. EUCO 10/20 (точки A29 и 145 – 150).

² Междуинституционално споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28).

³ Док. 15260/21.

⁴ Док. 10871/21.

⁵ Док. 10875/21.

Законодателното предложение, което е в основата на третия собствен ресурс, на базата на дела на остатъчните печалби на многонационалните предприятия след споразумението на ОИСП/Г-20 от октомври 2021 г., ще бъде представено едва след като приключат обсъжданията по тази тема в рамките на ОИСП (очакванията към момента са това да стане в средата на 2023 г.)

В настоящия доклад е представен напредъкът, постигнат по време на чешкото председателство в областта на новите собствени ресурси.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

Работата по време на чешкото председателство протече по две направления: от една страна бяха положени усилия за постигането на възможно най-голям напредък в междуинституционалните преговори по наличните секторни предложения – механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и СТЕ на ЕС. Този етап е от решаващо значение за създаването на нови собствени ресурси. Обсъжданията относно това кой дял от приходите, генерирани от тези нови инструменти, следва да бъде разпределен за бюджета на ЕС, може да започне едва след приемането на съответните секторни регламенти.

Другият акцент в работата по време на председателството бяха продължилите технически обсъждания по предложенията за преразглеждане на РСР и свързаните с него регламенти за изпълнение (предложенията относно предоставянето на нови собствени ресурси и мерките за прилагане на системата на собствените ресурси).

Механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ)

На 15 март Съветът по икономически и финансови въпроси постигна общ подход по предложението за регламент за механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите⁶.

Междуинституционалните преговори с Европейския парламент започнаха през юли⁷, като по време на чешкото председателство беше отбелязан съществен напредък. От юли 2022 г. насам бяха проведени няколко политически тристранни срещи и технически срещи. Председателството очаква да постигне допълнителен напредък в посока към финализиране на тези преговори до края на 2022 г., като официалното приемане на Регламента за механизма за корекция на въглеродните емисии на границите от съзаконодателите е планирано за първите месеци на 2023 г.

⁶ Док. 7226/22.

⁷ Док. 10982/22.

Следва да се отбележи, че окончателният текст на механизма за корекция на въглеродните емисии на границите ще зависи от елементите, обсъждани в други формати, по-специално на тристранните срещи с Европейския парламент относно СТЕ на ЕС.

При обсъжданията с Европейския парламент относно механизма за корекция на въглеродните емисии на границите стана ясно, че моделът на управление на този механизъм ще бъде по-централизиран, в сравнение с предвиденото в текста на законодателното предложение, както и че на Европейската комисия ще бъдат възложени редица оперативни задачи, свързани с механизма. Основната цел на съзаконодателите е да разработят ефективен, практичен и ресурсно ефикасен механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите, който да не води до прекомерна административна тежест за предприятията или публичните органи. След като бъде официално одобрен, изборът на по-централизиран модел на управление на механизма за корекция на въглеродните емисии на границите ще доведе до допълнителни административни разходи (за ИТ системата и за персонал) за Комисията. Решението за това как да се справим с това предизвикателство ще бъде взето при бъдещите обсъждания на годишния бюджет.

Както е посочено в позицията на Съвета относно механизма за корекция на въглеродните емисии на границите, държавите членки запазват собствеността върху приходите от продажбата на сертификатите. Това е в съответствие с МИС и с предложението на Комисията, което предвижда, че дял от приходите от продажбата на сертификати по механизма за корекция на въглеродните емисии на границите ще бъде прехвърлен в бюджета на ЕС като собствени ресурси под формата на национална вноска. Действителните условия за прилагане на използването на постъпленията от този инструмент все още предстои да бъдат обсъдени в рамките на работна група „Собствени ресурси“, след като преговорите по Регламента за механизма за корекция на въглеродните емисии на границите напреднат достатъчно.

Система на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС)

На 28 юни Съветът по околна среда постигна общ подход по предложението за регламент за преразглеждане на системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ)⁸.

Междуинституционалните преговори с Европейския парламент започнаха през юли 2022 г., като по време на чешкото председателство беше постигнат значителен напредък. От юли 2022 г. насам бяха проведени четири политически тристранни срещи и многобройни технически срещи. Председателството се стреми да отбележи допълнителен значителен напредък и, ако е възможно, в остатъка от мандата си да постигне добре балансирано междуинституционално споразумение, което да бъде сключено до края на 2022 г.

⁸ Док. 10796/22.

Преговорите бяха съсредоточени както върху изключително политически въпроси, така и върху технически и сложни въпроси, включително разширяването на обхвата на СТЕ, така че да обхване морския сектор, и нова СТЕ за сградите и автомобилния транспорт. Други ключови теми в обсъжданията бяха финансовите механизми, включително евентуалните промени във Фонда за иновации и Модернизационния фонд, както и използването на приходите на държавите членки. Предвид броя и значението на нерешените политически въпроси, както и важните взаимовръзки с други предложения от пакета „Подготвени за цел 55“, по-специално Социалния фонд за климата, всички предложени елементи бяха внимателно разгледани в пакет.

Чешкото председателство се стреми към балансиран резултат, който да отразява желаната амбиция в областта на климата по икономически ефективен начин, като гарантира справедлив принос между секторите, запазва конкурентоспособността на европейската промишленост и не пренебрегва никого в социален план.

Въпреки постигнатия съществен напредък и конструктивната атмосфера на преговорите, мащабът и сложността на досието изискват допълнителна работа и усилия, преди да може да се постигне едно добре балансирано споразумение.

Сълб 1

По линия на приобщаващата рамка на ОИСР/Г-20 за борба със свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби („приобщаващата рамка“) продължава работата по прилагането на правилата за разпределянето между юрисдикциите на правата за данъчно облагане („сълб 1“). В предложението си за изменение на РСР Комисията предложи нов собствен ресурс, платим от държавите членки чрез прилагане на единна изискуема ставка от 15 % към дела на остатъчните печалби на многонационалните предприятия, преразпределен за държавите членки съгласно споразумението по сълб 1, след като бъде приложено.

Една от целите на работата по линия на приобщаващата рамка е да се разработи многостранна конвенция, която впоследствие да бъде отворена за подписване от договарящите се страни (не се очаква това да стане преди средата на 2023 г.). Едва след като тази работа приключи, Комисията смята да представи предложение за директива за привеждане в действие на споразумението в съответствие с правото на ЕС и изискванията на единния пазар.

Пакет за собствените ресурси

Що се отнася до работата по новия пакет от предложения, представен през декември 2021 г., включително по наскоро измененото РСР, техническата работа по цялостния пакет течеше едновременно със секторната работа.

Въз основа на въпроси от държавите членки Комисията представи отговори на конкретни технически запитвания, както и различни технически фишове. По-специално работна група „Собствени ресурси“ проведе задълбочено обсъждане с акцент върху: i) макроикономическите допускания, основните данни и методологията, приета от Комисията в нейните предложения; ii) прогнозните приходи от собствения ресурс на база системата за търговия с емисии, както и от механизма за корекция на въглеродните емисии на границите; и iii) функционирането на временния механизъм за солидарна корекция за собствения ресурс на база СТЕ.

Работна група „Собствени ресурси“ продължи да разглежда предложенията относно предоставянето на нови собствени ресурси и относно мерките за прилагане на системата на собствените ресурси, представени от Комисията на 14 март 2022 г. Проведени бяха подробни обсъждания на техническо равнище, като работна група „Собствени ресурси“ обърна специално внимание, наред с другото, на различните елементи на собствените ресурси на база СТЕ (напр. тръжна продажба и коригиране на квоти), собствените ресурси по механизма за корекция на въглеродните емисии на границите (напр. годишни плащания, сертификати, централизиран модел) и преразпределените собствени ресурси на база печалбата (напр. основен данъчен процес, мерки за контрол).

В контекста на тези предложения и свързаните с тях обсъждания на заседанието на работна група „Собствени ресурси“ от 6 октомври 2022 г. Европейската сметна палата представи своето становище № 03/2022 относно предложението на Комисията за регламент за предоставяне на три нови предложени собствени ресурса⁹. Сметната палата отговори и на въпроси и запитвания от страна на делегациите.

⁹ Становище № 03/2022 на Европейската сметна палата относно предложението на Комисията за регламент на Съвета относно методите и процедурата за предоставяне на собствените ресурси на база системата за търговия с емисии, механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и преразпределените печалби и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства.

Бъдещи предложения: 2^{ра} кошница от нови собствени ресурси

Както е предвидено в пътната карта към МИС, Комисията следва да предложи до 2024 г. нова кошница от собствени ресурси. Комисията посочи, че възнамерява да представи тези нови предложения още през третото тримесечие на 2023 г.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В светлината на Междунституционалното споразумение и на свършеното в периода юли – декември 2022 г. по публикуваните от Комисията отделни предложения държавите членки се приканват да отбележат напредъка, постигнат по време на чешкото председателство.
